№ 11. Dodatek do Tygodnika katolickiego. do № 35.

ARCHIDIECEZYA GNIEŹNIEŃSKA I POZNAŃSKA.

XIĄDZ LEON PRZYŁUSKI

z Boskiego zmiłowania i z łaski Świętéj Stolicy Apostolskiéj

Arcybiskup Gnieźnieński i Poznański

Legat urodzony co dopiero rzeczonéj Stolicy,

Prałat domowy i Assystent Tronu Jego Świątobliwości Ojca św.

i t. d. i t. d.

Najmilsi! Doszła Nas wiadomość z rozmaitych stron Archidiecezyi Naszych, że w skutek odezwy Naszéj z dnia 8. Lipca r. p. 1860. zawiązały się po parafiach pobożne bractwa, aby modlitwą i datkiem nieść pomoc srodze uciśnionemu Ojcu św. Nie małą zaiste wiadomość ta przyniosła pociechę sercu naszemu, bo w Waszém posłuszeństwie na głos Arcypasterza Waszego, w gotowości do udziału w utrapieniu wspólnego nam wszystkim Ojca i w skwapliwości składania ofiar, na jakie Was stało, daliście Nam Najmilsi dowód, żywéj wiary i niezachwianéj wierności ku świętéj Stolicy Apostolskiéj. Nie mogliśmy téj pociechy, którąście Nam sprawili, utaić w sercu: dusza nasza zapragnęła podzielić się nią z Tym, którego słodkiém imieniem Ojca świętego nazywamy i dla tego pod dniem 11. Maja r. b. doniosłem Mu, jako i w tych odległych stronach winnicy Pańskiéj trwa w sercach miłość synowska i cześć pobożna ku Następcy Piotrowemu. I ażeby bractwa u nas zawiązane zbogacić łaskami i odpustami Apostolskiemi, równocześnie złożyliśmy pokorną prożbę o wcielenie ich do Arcybractwa św. Piotra, w Rzymie założonego. Pocieszyło się tém pismem Naszém wielkie a dziś tak utrapione serce Ojca świętego i dziękując nam i Wam, Wielebni Kapłani i ukochane owieczki, za pocieszenie, przysłał na ręce Nasze Apostolskie pismo z dnia 6. Czerwca, które tu w całości w wiernéj tłumaczeniu podajemy:

PIUS PP. IX.

Venerabilis Frater, salutem et Apostolicam Benedictionem. Tuas nuper accepimus Litteras die 11. proximi mensis Maji ad Nos datas, ex quibus magis magisque agnovimus singularem Tuum, et istius utriusque Gnesnensis ac Posnaniensis Dioecesis fidelium erga Nos et hanc Apostolicam Sedem amorem et studium. Significas enim eosdem fideles Tua voce et hortatione excitatos summa alacritate, ac filiali prorsus pietate suas largitiones offerre ad gravissimas Nostras et hujus Sanctae Sedis sublevandas angustias. Itaque dum Tibi, Venerabilis Frater, gratissimi animi Nostri sensus profitemur, summopere optamus, ut Nostro nomine eisdem fidelibus debitas agas gratias, eosque de paterna Nostra caritate certiores facias. Jam vero, quod attinet ad Sacras Indulgentias, de quibus in eisdem Tuis Litteris loqueris, jam Praesidi Archisodalitatis Sancti Petri in hac alma urbe Nostra erectae in'mandatis dedimus, ut opportunas Tibi scriberet Litteras, quo pientissima Tua expleantur desideria. Perge vero una cum universo Tuarum Dioecesium Clero Populoque fideli divitem in misericordia Deum sine intermissione orare et obsecrare, ut tam horribilem depellat tempestatem, et exurgens judicet causam suam, omnesque Ecclesiae suae sanctae et hujus Apostolicae Sedis hostes ad veritatis, justitiae salutisque semitas reducat, Nosque sustentet et consoletur in omni tribulatione Nostra. Denique praecipuae Nostrae in Te benevolentiae pignus Apostolicam Benedictionem intimo cordis affectu Tibi ipsi Venerabilis Frater, cunctisque Clericis, Laicisque fidelibus Tuae curae commissis peramanter impertimus.

Datum Romae apud Sanctum Petrum die 6. Junii Anno 1861.

Pontificatus Nostri anno decimo quinto.

Pius PP. IX.

PIUS IX. PAPIEŻ.

Wielebny Bracie, Pozdrowienie i Apostolskie Błogosławieństwo. Otrzymaliśmy niedawno temu List Twój z dnia 11. ostatniego miesiąca Maja do Nas napisany, z którego coraz więcéj przekonywamy się o Twojéj i wiernych Diecezyi Gnieźnieńskiéj i Poznańskiéj osobliwszéj względem Nas i téj Apostolskiéj Stolicy miłości i wierności. Donosisz bowiem, że wierni ci, Twoim głosem i upomnieniem pobudzeni, z największą gotowością i synowskiém prawdziwie przywiązaniem dary swe ofiarują, aby przyjść w pomoc Naszemu i téj Świętéj Stolicy bardzo ciężkiemu niedostatkowi. Tak więc Tobie, Wielebny Bracie, wynurzając uczucia wdzięcznego Naszego serca, pragniemy mocno, ażebyś Naszém imieniem tymże wiernym winne złożył dzięki, i abyś ich zapewnił o ojcowskiéj Naszéj względem nich miłości. Co się zaś tycze świętych Odpustów, o których w tymże Liście Swoim mówisz, wydaliśmy już rozporządzenie Przełożonemu Arcybractwa Świętego Piotra, w tém czcigodném Naszém mieście założonego, ażeby odpowiedni do Ciebie list napisał, którymby Twoje pobożne pragnienia spełnione były. Nie ustawaj zaś wspólnie z Duchowieństwem i wiernym ludem Twoich Diecezyi bez ustanku prosić i błagać bogatego w miłosierdzie Boga, ażeby rozpędził tę tak straszliwą nawałnicę i powstawszy, ażeby sądził sprawę swoją i ażeby wszystkich nieprzyjaciół Kościoła Świętego i téj Apostolskiéj Stolicy na drogi prawdy, sprawiedliwości i zbawienia sprowadził, a Nas wspierać i pocieszać raczył we wszelkiéj uciążliwości Naszéj. Naostatek w dowód osobliwszéj ku Tobie przychylności Naszéj z Najgłębszém uczuciem serca udzielamy Tobie, Wielebny Bracie i wszystkim Duchownym i Świeckim wiernym, Twojéj pieczy oddanym, miłościwie Apostolskie Błogosławieństwo.

Dan w Rzymie u Św. Piotra dnia 6. Czerwca 1861.

Pontyfikatu Naszego roku piętnastego.

Pius IX. Papież.

Równocześnie z powyższém pismem Ojca Świętego doszedł Nas list Przełożonego Arcybractwa św. Piotra w Rzymie z doniesieniem, że wcielenie bractw naszych św. Wojciecha i św. Stanisława do tegoż Arcybractwa nastąpi, skoro doręczone mu będą wykazy wszystkich członków zapisanych. Wzywamy przeto Wielebnych Pasterzy i Rządzców parafii, aby w przeciągu czterech tygodni wykazy rzeczone z oznaczeniem ogólnéj liczby zapisanych członków do swych Konsystorzów nadesłali.

Najmilsi! Posyłając Wam wiadomość o dziękach, które Wielki Papież Pius IX. przez Nas Wam wynurza i jak z Świętéj Swéj Stolicy Piotrowéj ojcowską Swą ręką błogosławi Wam, pragniemy po raz wtóry przemówić do Was, aby Was pobudzić do liczniejszego nadto i gorliwszego udziału w bractwach św. Wojciecha i św. Stanisława, i aby podnieść ducha, a przed grożącemi coraz więcéj niebezpieczeństwy zasłonić Was.

Doczekaliśmy się niestety czasów smutnych bardzo, w których pomięszanie pojęć rozdziela społeczeństwo na przeciwne sobie obozy, w których najprostsze prawdy sponiewierane na szkodę prawa i sprawiedliwości i w których pod hasłem czcigodnych wyrazów sprzysięgła się złe wiara i obojętność religijna przeciw kościołowi i opoce, na któréj go Zbawiciel postanowił. Przewodnicy ruchów, które, aż fundamentami życia społecznego wstrząsły, dziś już nie tają długo ukrywanych, a zgubnych zamiarów swoich i dla tego każdy bezstronny świadek wypadków lat ostatnich powinien się już przekonać, iż głównym i ostatecznym celem zawichrzeń jest ruina kościoła, a z nim i ruina społeczeństwa, które na zasadach wiary Chrystusowéj dzieje swoje do dni naszych rozwijało. I mimo obłudy i zaprzeczeń, zamiary te coraz częściéj i coraz wyraźniéj na jaw występują. Tak je nam też najwyższy Stróż prawdy i wiary św. papież Pius IX. w swéj allokucyi z dnia 18. Marca r. b. skreśla:

„Obecnie" tak on mówi, „wśród zakłóconéj społeczności cywilnéj trwa bój między prawdą i fałszem, między cnotą i występkiem, między światłem i ciemnościami. Sprawcy przywłaszczeń głośno wypowiadają, że nie o reformy im chodzi, jedno o rokosz bezwzględny i o starganie węzłów podległości względem prawego monarchy. . . . Wieleż to osieroconych jest biskupstw we Włoszech, na ucieczkę przewodników nowéj oświaty. Tyle ludności chrześcijańskiéj pozostawiają oni bez pasterzy, zarazem dochody biskupstw zagrabiają i używają na złe cele. Wieluż biskupów poszło na wygnanie. Wieluż znowu odszczepieńców, co przemawia nie w imię Boga, jedno w imię szatana i dufa w bezkarność, jaką zapewnia fatalny system rządzenia, wieluż takich złakłych sumienia, słabych do grzechu podwodzi, odstępców utwierdza w szkaradnych naukach, próbuje rozedrzeć szatę Chrystusową i nie wacha się zalecać utworzenia kościołów narodowych i innych tego rodzaju bezbożności. Wichrzyciele nie zaspokoją się, dopóki nie upadnie wszelka zasada władzy, wszelkie wędzidło religii i wszelka karność prawa i sprawiedliwości."

Z dziecięcą wiarą, Najmilsi, i czcią powinną bierzmy ten głos i upomnienie Najwyższego Zwierzchnika w kościele do serca, aby nas błąd nie uwiódł i nas samych w przepaść zatracenia nie rzucił, pilnie bacząc na to, że gwałt zawsze nowe gwałty przyzywa i że zaburzenia społeczne zwyczajnie na porządek Boży w świecie najzapalczywiéj uderzają.

Tego porządku Bożego w świecie fundamentem jest opoka Piotrowa, na któréj Chrystus Pan kościół swój święty zbudował. Tą zaś opoką po wszystkie czasy jest biskup rzymski jako następca księcia Apostołów, Piotra św. Jakżeż silna i pełna Maje-

statu Bożego jest Święta budowa, która na téj opoce wzniosła się i do dziś na niéj stoi! Z tej opoki brane kamienie stały się fundamentami wszystkich nowoczesnych związków życia społecznego, na niéj to świat nowy, który na gruzach starego stanął świata, z wszystkiem, co w nim jest wzniosłego i najpiękniejszego, filarami swemi opiera się. Z czcigodnéj Stolicy następcy Piotrowego i na ziemię naszę światło wiary św. przyszło, a w synowskiém przymierzu i związku z Stolicą tą, naród nasz czerpał siły i z niéj wziął wielkość, którą imię jego w rocznikach narodów europejskich zapisała. Uczą nas dzieje, że gdzie tego fundamentu nie było, tam schizma i herezya wzięły górę, a z niemi niewola, ciemnota i spodlenie. I w ciągu 19stu wieków stróżem i obrońcą prawdy i téj wiary, którą nam Chrystus z nieba przyniósł, był i jest do dziś czcigodny następca Piotrowy. Jemu to zawdzięczamy, że do dni naszych przechowała się ona w pierwotnym swym blasku i nieskażności, i że stała się płodną rodzicielką cnót, i świętych i czystych obyczajów.

Tego wysokiego posłannictwa nie byłby mógł następca Piotrowy w dziejach kościoła i świata spełnić, gdyby nie był używał swobody i niezależności w rządach swoich. I dla tego przypisać trzeba, zrządzeniu to Opatrzności Bożéj, że dawna stolica świata stała się stolicą Namiestnika Chrystusowego na ziemi i że przydaną mu została władza doczesna księcia udzielnego nad państwem, małém co do potęgi świeckiéj, ale które Mu jest wystarczającą rękojmią swobody w rządach nad kościołem. Jak kościół bez wolności świętego swego posłannictwa na ziemi sprawować nie może, tak najwyższy jego Zwierzchnik bez niezależności od obcego Monarchy, to jest, bez własnego kraju i panowania w nim świętego swego urzędu w zupełności na zbawienie rodzaju ludzkiego wykonać nie może. Związek ten ścisły władzy doczesnéj papieża z urzędem jego duchownym wszystkie do dziś wieki znały, zrywany często napowrót został przywrócony, mimo ciężkich napaści i burz utrzymał się i do dziś na chwałę Boga istnieje. Instytucya, która tyle pokoleń przeżyła, przeszła próbę czasu i doswiadczenia, a tém samém konieczności i prawdziwości swéj dowodzi. W obronie to władzy doczesnéj papieża podniósł się za dni naszych cały episkopat kościelny, jako jeden mąż i wymownym głosem w listach swych pasterskich obwieścił światu przekonanie kościoła. Za biskupami swymi poszło duchowieństwo i lud wierny; i te miliony serc katolickich, roznoszących dziś modły za papieżem i spieszących z datkami swemi na ratunek Ojcu uciśnionemu, i te tysiące młodzieńców i mężów szlachetnych, którzy niedawno temu z najodleglejszych krajów zbiegli się pod sztandarami wojsk papiezkich, aby życie i krew swoją poświęcić, wymownemi są dowodami, że władza doczesna papieża potrzebna jest kościołowi. Podobnie papieże i sobory oekumeniczne od najdawniejszych czasów przy nadarzonéj sposobności karą wyklęcia tych wszystkich karali, którzyby kościołowi odmawiali prawa do posiadłości doczesnych. Ostatni sobór trydencki, (sesya 22. rozd. 11. o reformacyi) taki w téj mierze wydał wyrok: „Jeśliby kto z duchownych, albo świeckich jakiéjkolwiek godności, cesarskiéj nawet i królewskiéj, porwany żądzą chciwości, która wszystkiego złego jest korzeniem, któregobądź kościoła, albo zakonnego lub świeckiego beneficium majątki, prawa, dochody, które na potrzeby ministrów i ubogich obracane być mają, na własny pożytek chciał obrócić . . . . ten ma pozostawać w wyklęciu tak długo, póki zupełne wynagrodzenie nie nastąpi, a potém od rzymskiego biskupa rozgrzeszenia nie otrzyma.“

Wobec tak przeważnych powag kościelnych nie może ten zwać się wiernym i szczerym synem kościoła, który z jedności i powszechności przekonania tego kościelnego wyłamuje się. Najmilsi! idźcie za głosem biskupów Waszych i tradycyi Apostolskich. „Błagam Was, nie ja, ale miłość Jezusa Chrystusa, abyście strawy chrześcijańskiéj używali, a obce zielsko odrzucali od siebie, które jest herezyą. Mięszają wam bowiem z trucizną Jezusa Chrystusa i powiadają rzeczy, niegodne wiary, podobni do tych, którzy zabójcze leki w winie podają. Od takich więc strzeżcie się, a to się stanie, jeśli nie dacie się oderwać od Boga naszego Jezusa Chrystusa i biskupów i rozkazania Apostolskiego.“ (Ep. ad Trallian.)

Nie upadajcie też najmilsi na duchu, patrząc na to, jak coraz cięższe i gwałtowniejsze burze na łódkę uderzają Piotrową. Nie pierwsza to burza i nie pierwszy to napastnik, który rękę bezbożną podniósł na pomazańca Pańskiego. W chwilach zwątpienia patrzcie, moi mili, na pogodne oblicze, pełne majestatu i pokoju Piusa IX., jako dzieci do łona matki, tak wy się tulcie do wielkiego serca świętego naszego Ojca, abyście z niego zaczerpnęli siły i wiary w opatrzne rządy Boże nad kościołem. W Bogu ufając, Pius IX. powtarza słowa Apostoła św.: „Podobam sobie w krewkościach, w potwarzach, w potrzebach, w prześladowaniach, w uciskach dla Chrystusa, albowiem gdy nie mogę, tedy jestem potężny.“ (2 Kor. XII. 10). Nie trwóżmy się, bo naszemu to kościołowi jest właściwém, „że zwycięża, gdy go znieważają, bywa poznany, gdy go sromocą, wygrywa, gdy go odbiegają.“ (S. Hil. de Trinit.) Boskie to słowo, które Zbawiciel był wyrzekł: „Piotrze, ty jesteś opoką, a na téj opoce zbuduję kościół, którego bramy piekielne nie przemogą nigdy.“ Niebo i ziemia przeminie, ale to słowo Chrystusowe nigdy nie przeminie.“ „I kto na ten kamień padnie, będzie skruszony, a na kogoby upadł, zetrze go.“

„Jako chmura gradem brzemienna przemija, tak miną po krótkim czasie prześladowania i uciski, które nam grożą. A jeśli, najmilsi, ciężkie są bóle, które cierpimy, znosimy je z ochotą i spokojnym umysłem, bądźcie synami wyznawców wiary i synami męczenników, którzy aż do krwi wylania grzechowi się opierali.“ (S. Basil. epist. 240).

Naostatek rozporządzając, ażeby ten list nasz pasterski przeczytany był z ambony w czasie Wielkiego Nabożeństwa w pierwsze święto po jego odebraniu, błogosławiemy wam, najmilsi, z najgłębszém uczuciem serca Naszego, i żegnamy was słowem Apostoła św.: „Błogosławiony niech będzie Bóg i Ojciec Pana naszego Jezusa Chrystusa, Ojciec miłosierdzia, a Bóg wszelkiéj pociechy, który nas cieszy we wszelkim utrapieniu naszém. A pokój Boży, który przewyższa wszelki zmysł, niechaj strzeże serc Waszych i myśli Waszych w Chrystusie Jezusie.“ (2. Kor. I. 3—4.) (Fil. IV. 7.)

Dan w pałacu Naszym Arcybiskupim w Poznaniu dnia 12go Lipca 1861.

† Leon, Arcybiskup.

No. 1562. D. P.

X. Ignacy Kubalak,
Sekretarz i Kapelan Arcybiskupi.

W załączeniu odbiera JX. Dziekan . . . . egzemplarzy listu pasterskiego Najprzewielebniejszego Arcypasterza z dnia 12. z. m. z uprzejmém poleceniem, aby pojedyńcze egzemplarze podzielił według potrzeby pomiędzy JXX. Rządzców kościołów dekanalnych i zobowiązał ich do ścisłego dopełnienia wydanych w powiedzianym liście rozrządzeń Arcypasterskich.

Dowodu wręczenia, wraz z wykazem zawiązanych w tamtejszym dekanacie bractw pod protekcyą św. Stanisława biskupa i męczennika i oznaczeniem *ogólnéj* liczby zapisanych członków oczekiwać będzie Konsystorz w ciągu 4ch tygodni.

Poznań, dnia 16. Sierpnia 1861.

Konsystorz Jeneralny Arcybiskupi.
X. Polczyński.

Okólnik.
No. 351/8. Łabędzki.

DIECEZYA PRZEMYSKA.

Venerab. Clero Dioecesano, Salutem in Domino!

Nr. 1665.

Święto św. Patrycyusza podniesione a ritu semiduplici ad ritum duplicem.

Decretum, quo festum S. Patritii Episcopi Confessoris atque Hiberniae Patroni ad ritum duplicem pro universali Ecclesia elevatum est, Venerabili Clero Dioecesano in sequentibus communicatur per totum suum tenorem:

Decretum Urbis et Orbis.

Quum Archiepiscopi atque Episcopi omnes Hiberniae Anno MDCCCLIV. Dublini congregati a Sanctissimo Domino Nostro Pio Papa IX. humillime postulaverint, ut festum S. Patritii Episcopi Confessoris, atque Hiberniae Patroni, quod in Breviaro Romano ritu semiduplici notatur die XVII. Martii, ad ritum duplicem pro universa Ecclesia catholica elevare dignaretur; Emi. ac Rmi. Patres Sacri Consilii Christiano Nomini Propagando in generalibus Comitiis eodem anno habitis die XXI. Julii censuerunt supplicandum Sanctissimo pro gratia.

Hanc vero Sacri Concilii sententiam quum, instante nuper novis precibus Archiepiscopo Dublinensi Sanctitas sua benigne exceperit, jussit ut Festum Sancti Patritii Episcopi Confessoris die XVII. Martii amodo recolatur in Universa Ecclesia ritu duplici minori, praesensque a Sacra Rituum Congregatione edi Decretum, ac promulgari mandavit. Contrariis non obstantibus quibuscumque. Die XII. Maji MDCCCLIX. *C. Episc. Albanen. C. rd. Patrizi S. R. C. Praef. H. Capalti S. R. C. Secretarius.*

Premisliae, die 11. Octobris 1860.

Nr. 1695.

O Przeniesieniu Święta Niepokalanego Poczęcia Najświętszéj Maryi Panny na Poniedziałek, jeśliby w Niedzielę przypadało.

Sanctissimus Dominus Noster Pius Papa IX. festum Immaculatae Conceptionis B. V. Mariae, si in Dominicam secundam Adventus inciderit, in feriam secundam immediate sequentem transferendum esse decrevit. Quod Decretum in sequentibus Venerabili Clero Dioecesano per extensum communicatur:

Decretum Urbis et Orbis.

Postquam Santissimus Dominus Noster Pius Papa IX. Anno 1854. Dogma de Immaculata Beatae Mariae Virginis Conceptione, universo plaudente Orbe Catholico, selemniter proclamavit, vetus

Christifidelium pietas erga splendidissimum istud Deiparae privilegium, nova veluti addita flamma, adeo exarsit, ut si hoc festum nequeat VI. Idus Decembris, quae propria est ipsius dies. ob occursum Dominicae secundae Adventus celebrari, vehementer doleant diu quandoque protrahi debere.

Communibus itaque Cleri, populique fidelis votis Sanctitas Sua satisfacere cupiens, quod de duobus aliis Beatissimae Dei Genitricis Festis, Purificatione et Annunciatione a Sacra Rituum Congregatione cautum est Decreto Urbis et Orbis diei 20. Julii Anni 1748., ad festum quoque Conceptionis extendere dignata est, ac proinde jussit, ut quibus Annis praedictum festum occurrerit in Dominica secunda Adventus, transferendum sit in Feriam secundam immediate sequentem, quocumque festo etiam aequalis, non tamen altioris ritus in eam incidente.

Hoc autem Decretum promulgari, atque in generalibus Calendarii Romani rubricis adjici voluit Contrariis quibuscumque non obstantibus. Die 24. Maji 1860. *C. Episc. Albanen. Card. Patrizi S. R. C. Praef. H. Capalti, S. R. C. Secretarius.*

Premisliae, die 11. Octobris 1860.

Nr. 1743.

Wezwanie do składki na Chrześcijan w Syryi.

Literis Circularibus ddt. 1. Septembris a. c. (typ. impr.) sistendo atrocissimas calamitates ab infensissimis Christiani nominis hostibus per Syriacas regiones fidelibus Christianis illatas, horumque miserrimum in praesenti statum, Venerabilem Clerum ad promovendas efficaciter collectas pro hisce infelicibus in c. r. Imperio Austriaco permissas, ac per Vicarium Generalem Episcopi Zahlensis R. Mosen Makhat instituendas provocavimus. Quum tamen idem Vicarius Generalis literis sub 30. Augusti a. c. ad omnes Archiepiscopos et Episcopos Imperii Austriaci missis urgentes necessitates innumerae viduarum ac orphanorum multitudinis lacrymando exponat, et enixe precetur, ut, quum ipsi impossibile sit, brevi hoc. quod pro faciendis collectis impertitum est, temporis spatio omnia Amplae Monarchiae circumire concessionata loca, collecta haec per Venerabilem Clerum Curatum in qualibet Dioecesi effectuetur, et quotae collectae ad Ordinariatum et inde ad praedictum Vicarium Generalem transmittantur; quum porro Excellentissimus Nuntius Apostolicus Viennae literis ddt. 1. Septembris a. c. hanc collectam impensissime commendat: ideo in nexu Nostarum literarum Circularium ddt. 1. Septembris a. c. provocamus peramanter Venerabilem Clerum, ut mox acceptis hisce literis collectam pro infelicibus Syriae Christianis instituere, et quotas collectas pro ulteriori transmissione horsum immittere velit.

Premisliae, die 11. Octobris 1860.

Nr. 1719

Wedle ukazu wysokiego c. k ministeryum spraw duchownych i oświecenia z dnia 10. b. m. L. 11424 w porozumieniu z wysokiém c. k. ministeryum finansów ze względu na warunki określenia i dewinkulacyi obligów państwa, które jako własność kościołów, kościelnych zakładów, fundacyi i prebend się przedstawiają, te przepisy za normę ogłoszone zostały, które stósownie do tego rozporządzenia ministeryalnego z dnia 20. Czerwca 1860. (R. G. B. L. 162.) przy sprzedaży kościelnych dóbr mają służyć za modłę, ponieważ w skutek określenia wygotowany nowy oblig różną od wymienionéj w dawnym obligu, fizyczną albo moralną osobę jako właściciela wskazuje, a dewinkulacya zazwyczaj na ten cel tylko ma służyć, by kapitałem przez obligi państwa reprezentowanym, którego przychód na pewien cel jest poświęcony. wolno rozrządzać i takowego w kierunku niezgodnym z dotychczasowym zastawem obligów państwa używać można.

Stósownie do tego wysokie c. k. ministeryum finansów poleciło dyrekcyi długów państwa pod dniem 30. Lipca 1860. L. 44102 określenie i dewinkulacyą oblig państwu, które do własności kościoła, kościelnego zakładu, fundacyi albo prebendy należą, wtedy tylko zarządzić, gdy stósownie do rozporządzenia ministeryalnego oświadczenie właściwego urzędu politycznego złożoném zostanie, że szczegółowym, sprzedaży majątku kościelnego dotyczącym przepisom zadość uczyniono.

Co do tych przypadków następnie, w których mylny zastaw (lub indossacya) przez obligacyą państwa ma być sprostowany, to należałoby i do takich sprostowań zażądać wykazu do określenia lub dewinkulacyi potrzebnych formalności, co zawsze nastąpić ma, jeśli sprostowanie indossacyi albo zastawu na korzyść osoby prywatnéj się żąda.

Aby zaś władze przesyłaniem błędnie indossowanych lub zastawionych obligacyi państwa, a kasy wygotowaniem i zaciąganiem nowych obligów nad miarę nieuniknionéj konieczności obciążone nie były, zgodziły się oba rzeczone ministerstwa na to, że w wymienionych przypadkach, jeżeli sprostowanie indossacyi albo zastawu obligacyi państwa, która dla kościoła, kościelnego zakładu, fundacyi albo prebendy jest ustanowioną, nie jest przyczyną tego, że oblig do własności innego kościoła, kościelnego zakładu albo prebendy przechodzi, błędna indossacya lub zastaw w ten sposób poprawioną być może, że na odwrotnéj stronie obligacyi przez odpowiednie, od właściwéj administracyi majątku sporządzone i w pieczęć kościelną opatrzone oświadczenie będzie wyrażoném, jak indossacya lub zastaw brzmieć właściwie powinna. Jeśliby administracya majątku przez wskazaną sobie instrukcyą nie była upoważnioną do zapisania na własną odpowiedzialność takowego oświadczenia na odwrotnéj stronie obligacyi, to daje się do zrozumienia, że jéj osnowa także auktoryzacyą wyjednaną zawiera.

O czém Prześwietny Konsystorz dla stósownéj informacyi zarządców majątku kościelnego i prebendarzy kościelnych się zawiadomia.

Quae Venerabili Clero Dioecesano in sequelam Decreti Excelsi C. R. Locumtenentialis Regiminis Leopoliensis ddt. 24. Augusti a. c. Nr. 37049. pro notitia et directione communicantur.

Premisliae, die 11. Octobris 1860.

Nr. 1983.

Zaleca się czasopismo kościelne „Katholische Literaturzeitung.“

Ad instantiam Eminentissimi Cardinalis et Archiepiscopi Pragensis Principis Schwarzenberg commendamus Venerabili Clero Dioecesano ephemerides literarias Viennae prodeuntes sub titulo: *„Katholische Literaturzeitung“*, quae omnia notabiliora opera prelo edita, in sensu vero catholico scientificae crisi subjiciunt, et in conventu Catholicorum Pragae habito summis laudibus celebratae sunt. Constant annuo pretio 12 fl.

Premisliae, die 6. Novembris 1860.

Nr. 2153.

Metryki chrztu i sepultury poddanych Bawarskich wolne są od stempla.

Excelsum C. R. Regimen Locumtenentiale ddto. Leopoli 26. Octobris 1860. Nr. 51713. respectu subditorum regni Bavariae in terris austriacis natorum et sepultorum disposuit sequentia:

Wedle wysokiéj uchwały ministerstwa spraw duchownych i oświecenia z dnia 5. Października r. b. L. 14784. ces. rząd z król. bawarskim zgodziła się na to, że o zachodzących w każdém z obudwu państw porodach prawego i nieprawego łoża, jako też śmierci poddanych drugiego państwa właściwą zwierzchność w mowie będącéj osoby przez udzielenie darmo wygotować się mającéj metryki chrztu albo śmierci uwiadomić należy.

Prześwietny Konsystorz łac. zechce wszystkim sobie podwładnym duchownym polecić, aby z okazyi urodzenia dzieci i śmierci poddanych bawarskich w swoim obwodzie wolną od stempla metrykę chrztu albo śmierci wygotowali i Prześwietnemu Konsystorzowi łac. dla dalszego przedłożenia c. k. namiestnictwu wręczyli.

Quae Venerabili Clero Dioecesano pro notitia et stricta observatone communicantur.

Premisliae, die 23. Novembris 1860.

Nr. 2425.

Podział dekanatu Strzyżowskiego.

Omnibus et singulis, quorum interest, aut quomodolibet interesse poterit, praesentibus significamus. Quia Nos, post eliberationen Curati Brzostecensis AR. Joannis Samólewicz a munere Decani foranei Strzyżoviensis ad illius preces factam, nimis extensum Decanatum huncce in finem promptioris ac expeditioris munium Decanalium adimpletionis convenienter ordinare constituimus, uti per praesentes, habita insimul ratione recentis politicae Circulorum ac Districtuum regulationis, sequentem in modum ordinamus; Decanatus Strzyżoviensis complectetur septem Ecclesias parochiales:

1. Strzyżów. 2. Czudec. 3. Połomia. 4. Niebylec. 5. Lutcza. 6. Futoma. 7. Błażowa; — quarum posteriores duae e Decanatu Krosnensi exscissae Decanatui Strzyżoviensi adjunguntur. Omnes hae septem Ecclesiae pertinent ad circulum Ressoviensem, Districtum Strzyżoviensem.

Decanatus Frysztacensis neo-erectus continebit octo ecclesias parochiales, quae omnes ad Decanatum hucdum Strzyżoviensem pertinebant, et in circulo Tarnoviensi, Districtu Frysztacensi sitae sunt scilicet:

1. Frysztak. 2. Dobrzechów. 3. Łączki. 4. Lubla. 5. Sielówka. 6. Biedzdziedza. 7. Gogołów. 8. Niewodna.

Decanatus Brzostecensis neo-erectus adscriptas habebit novem ecclesias parochiales, videlicet:

1. Brzostek. 2. Kołaczyce. 3. Brzyska. 4. Czermna. 5. Szerzyny. 6. Żurowa. 7. Ołpiny. 8. Jodłowa. 9. Przeczyca.

Praeterea autem Ecclesia parochialis in Kombornia a Decanatu Rymanoviensi exscinditur, et Decanatui Krosnensi adjungitur.

Jam vero in Decanum for. Stryżoviensem Curatus Dobrzechoviensis AR. Felix Buchwald — in Decanum Frysztacensem Curatus Lublensis AR. Joannes Pietrzycki — in Decanum Brzostecensem vero Curatus Jodłoviensis AR. Joannes Kolbuszewski sub uno constituuntur.

Premisliae, die 10. Januarii 1861.

Nro. 1902.

Dzieł OO. ŚŚ. i innych teologicznych za obligi na msze śś. nabyć można w Paryżu.

Księgarz w Paryżu na Ulicy d'Amboiso N. 20. nazwiskiem M. L. Migne ułatwia nabycie różnych dzieł Ojców ŚŚ. i innych teologicznych w łacińskim i francuskim języku, których bardzo obfity spis nadesłał, oświadczając się gotowym dać z nich te i tyle, które i ile kto zechce na obligi mszalne stósownie do liczby tych stipendiów czyli raczéj oblig przyjętych. Oczywiście przez to ułatwione jest założenie bibliotek kapitulnych, Seminarialnych i Dekanalnych.

Chcąc korzystać z téj wspomnionego księgarza gotowości, wzywamy Przewielebnych Księży Diecezalnych a osobliwie tych, którzy albo żadnych, albo mało mają stipendiów lub oblig mszalnych, ileby każdy z nich w celu ułatwienia nabycia dzieł Ojców ŚŚ. i innych teologicznych dla Naszego diecezalnego Seminarium chciał przyjąć. Robimy tylko tę uwagę, że przyjęte obligi w ciągu roku odprawione być mają — ad intentionem dantium in colore diei currentis z pierwszeństwem w myśli tylko danêm téj intencyi, która przed Bogiem jest naglejsza. — Zostawiamy atoli wolność każdemu księdzu oświadczenia się, jeżeliby jakie dzieło na swoją własność chciał tym sposobem przez przyjęcie oblig nabyć. W tym razie musiałby to dzieło wyraźnie wymienić, i przyjąć tyle oblig, ileby księgarz wspomniony w cenie za to dzieło wyznaczył. Im większą liczbę przyjętych oblig z Diecezyi otrzymamy, têm więcéj pożytecznych dzieł do Naszego Seminarium sprowadzić będziemy w stanie. A wyż wspomniony księgarz żadnéj liczby przyjętych oblig się nie lęka, bo ich ma tysiące do rozdania.

Opłata sprowadzenia dzieł zamówionych należeć będzie od granicy francuzkiéj do tego, kto je sobie zapisze.

Życzymy sobie przytêm, żeby Przewielebni Księża Diecezalni przez Przewielebnych dotyczących swych księży Dziekanów jak najspieszniéj liczbę przyjętych oblig Nam nadesłać starali się.

Przemyśl, dnia 7. Stycznia 1861.

Nr. 237.

Wykaz składek na missyje katolickie w r. ***1860.*** *zebranych.*

W ciągu ubiegłego roku 1860. wpłynęły na missyje katolickie mianowicie w Ameryce, Afryce, tudzież na grób św. i na wspomożenie katolików na wschodzie następujące datki:

WW. Duchowieństwo w obrębie miasta Przemyśla na missyje Amerykańskie	10 złr.	20 kr.	W. A.
„ „ na missyje Afrykańskie		10 złr.	40 kr.	„
„ „ na missyje na grób św.		10 złr.	90 kr.	„
„ „ na katolików w Oriencie		10 złr.	90 kr.	„
Parafianie Przemyscy	„	8 złr.	— kr.	„
Z dekanatu Jarosławskiego	„	4 złr.	20 kr.	„
„ Liskiego	„	9 złr.	20 kr.	„
„ Dobromilskiego na missyje Afryk.		3 złr.	— kr.	„
„ Rymanowsk. na miss. kat. i grób ś.		19 złr.	42½ kr.	„
„ Sanockiego na missyje katol., na grób ś. i na katolików w Oriencie		40 złr.	40 kr.	„
„ Zmigrodzkiego na missyje kat., na grób ś. i na katolików w Oriencie		9 złr.	25 kr.	„
„ Jaworowskiego na grób święty		2 złr.	— kr.	„
„ Dobromilskiego	„	1 złr.	— kr.	„
„ Rudnickiego na missyje Afryk.		12 złr.	— kr.	„
„ Jasielskiego na missyje katolickie		13 złr.	80 kr.	„
„ Przeworskiego na katol. w Or.		11 złr.	30 kr.	„
JX. Hibl Pleban w Czudczu	„	31 złr.	— kr.	„
JX. Felsztyński Henryk, Wikary w Sokołowie na missyje Amerykańskie		3 złr.	— kr.	„
JX. Mydło, Pleban ze Strzałkowic na missyje katolickie i na grób święty		3 złr.	— kr.	„
JX. Sadowski, Pleban z Turki na miss. katol. na grób św. i na katolików w Oriencie		3 złr.	— kr.	„
JX. Serafin, Pleban z Odrzykonia na missyje Amerykańskie i na grób święty		2 złr.	— kr.	„
JX. Sulikowski, Pleban ze Słociny na missyje katolickie i na grób święty		4 złr.	— kr.	„

Za które miłosiernym dawcom dzięki składając, i nadal też tychże rozkrzewicieli świętéj wiary naszéj, niemniéj grób święty, jako dla serca katolickiego najdroższą pamiątkę — tudzież braci naszych na wschodzie — miłości chrześcijańskiéj tak WW. Duchowieństwa jako i pobożnych wiernych najusilniéj polecamy.

Przemyśl, dnia 1. Lutego 1861.

Nr. 2420.

Niektóre relacyje periodyczne odtąd ustają.

In sequelam altae Intimationis Excelsi C. R. Regiminis Locumtenentialis ddto. 4. Decembris 1860. ad Nr. 63008. emanatae, sequentes abhinc relationes periodicae non sunt amplius exhibendae:

a) relatio de factis mutationibus religionis, seu de transitu a confessione acatholica ad catholicam et viceversa. Cessat quoque ordinatio quoad Judaeos ddt. 17. Septembris 1859. Nr. 1683.

b) Consignationes seu Extractus copulationis matrimoniorum mixtorum erga exarandas a parte acatholica de educandis prolibus in religione catholica, et

c) Consignationes status personalis conventualium a Superioribus conventuum exhiberi solitae.

Premisliae, die 7. Januarii 1861.

Nr. 2509.

S k ł a d k a.

W skutek rozporządzenia P. Ministra Stanu z dnia 16. Grudnia 1860 do L. 4498/M. St. udzielone zostało pozwolenie dla Sióstr: Anastazyi i Małgorzaty Terciarek św. Franciszka z Parmazanu zbierania składek w Galicyi na ubogie sieroty i opuszczone dzieci. Pozwolenie to trwać ma do końca Czerwca 1861. r.

Co niniejszém WW. Duchowieństwu do wiadomości się podaje.

Przemyśl, dnia 8. Stycznia 1861.

Nr. 59.

Składki na pogorzelców w Trościańcu.

Dnia 28. Sierpnia 1860. r. zniszczył pożar we wsi Trościaniec w obwodzie Lwowskim dach nieukończonéj cerkwi, 11 domów mieszkalnych i 17 budynków gospodarskich z całorocznym zbiorem.

Idąc w pomoc nawiedzonym tą klęską mieszkańcom wysokie c. k. Namiestnictwo 29. Grudnia 1860. r. L. 41382. rozpisało składki, do których przyczynienia się wzywamy niniejszém Wielebne Duchowieństwo. Uzbierane datki składać się mają w c. k. kasach zbiorowych.

Przemyśl, dnia 30. Stycznia 1861.

Nr. 287.

Składki na pogorzelców w kolonii Zimnawoda.

Dnia 7. Października powstał w kolonii Zimnawoda w obwodzie Lwowskim wielki pożar, który zniszczył kilka domów mieszkalnych z całorocznym zbiorem.

Wysokie c. k. Namiestnictwo 17. Stycznia b. r. do L. 55420. w celu poratowania dotkniętych tą klęską mieszkańców rzeczonéj kolonii rozpisało składki, do których gorliwego wspierania wzywamy niniejszém Wielebne Duchowieństwo. Uzbierane datki składać się mają w c. k. kasach zbiorowych.

Przemyśl, dnia 15. Lutego 1861.

ADAM, Biskup.

Z Konsystorza Przemyskiego obrz. łac.

Przemyśl, dnia 1. Marca 1861.

WOJCIECH HARMATA, Kanclerz.

DIECEZYA TARNOWSKA.

Nr. 1680.

Nonnula de forma Petitorum, Relationum, Rubrorum etc. resuscitantur.

In Cur. XIII. a. e. sub N. 2231. peramanter obstrinximus, Ven. Clerum, quatenus

a) in Petitis ac Relationibus ad Nos expediendis, quae aut ulterius, ad Instantias alias, promovenda; aut quae *indersative* resolvenda supponuntur, Rubrum adscriberet non *mancum*, sed *completum*, quod inter alia citet quoque *datum parochiale et Nrum, item Nrum Cons.* si praecesserit Provocatio, et dein *synopsin* succinctam; et nihilominus Ordinatio haec, alias saepe inculcata, a pluribus negligitur. Exinde collorarium sequitur, Petitum tale aut Relationem involucro (koperta) inscriptione adaequata proviso esse includendum et stilisandum.

b) Quando praevidetur, Petitum aut Relationem, Declarationem, Opinionem... ad C. R. Instantias expeditum iri abhinc, tunc eas in lingua *germanica* aut *polonica*, ob penitiorem captum, exararet nec non ad Petitum etc. taliter adornatum adjiceret aliam adhuc philuram rubro quoque instructam, in qua petatur promotio ad altiorem Instantiam... et cui abhinc Informatio adscriberetur pro Supplicante de subsecuta aliorsum expeditione Petiti... fusioris.

c) Non per *extensum*, sed *fracta pagina*, tenorem ejus adscriberet, ac ita pro Consistorio pars interior *sinistra* relinqueretur *vacua*, pro apponenda Concomitatione Consistoriali etc. etc. verum etiam haec puncta e nonnullorum memoria dilapsa esse censentur.

Haec 3. puncta denuo in memoriam revocantes, spem de accuratissima eorum in posterum executione fovemus.

Tarnoviae 21. Junii 1861.

Josephus Alojsius,
Episcopus Tarnoxiensis.

E Consistorio Episcopali,

Tarnoviae, die 27. Junii 1861.

PAULUS PIKULSKI, Cancellarius.

Właściciel i wydawca odpowiedzialny X. Prusinowski. — Czcionkami Augustyna Schmaedickiego.